

ประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียน
วัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
The Efficiency in Educational Management of Buddhist Scripture
Molilokkayaram Temple School Bangkokyai Bangkok

พระมหาธฤติ เปี่ยมประเสริฐ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ ปีการศึกษา 2565
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ข้อมูล ณ วันที่ 5 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการประเมินผล ต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุสามเณรในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 221 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม มีความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีประสิทธิผลในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ปัจจัยด้านการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ การบริหาร พระปริยัติธรรม

Abstract

The objectives of this quantitative research were 1) to study the level of factors of educational management and efficiency in educational management of Buddhist scripture Molilokkayaram Temple School Bangkokyai Bangkok and 2) to study the relationship between factors i.e., planning, organizational managing, leading, and assessing, and efficiency in educational management of Buddhist scripture Molilokkayaram Temple School Bangkokyai Bangkok. The samples included 221 monks. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression.

The results revealed the following.

1. The factors of educational management were generally found at the high level. After item analysis, the item with the highest mean was leading followed by planning. The item with the lowest

mean was assessing. The efficiency in educational management of Buddhist scripture Molilokkayaram Temple School Bangkokyai Bangkok was generally found at the high level. After item analysis, the item with the highest mean was organizational environment followed by satisfaction. The item with the lowest mean was communication.

2. Planning, organizational managing, leading, and assessing were related to the efficiency in educational management of Buddhist scripture Molilokkayaram Temple School Bangkokyai Bangkok at significance level 0.05, which was consistent with the research hypothesis.

Keywords : Efficiency Management Buddhist Scripture

1. บทนำ

การบริหารการเรียนการสอน ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสังคมหรือแต่ละระดับของการจัดการศึกษา ทั้งการพัฒนาในรูปแบบของการบริหารในปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งสังคมข้อมูลสารสนเทศ (information age) หรือที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบกระบวนการบริหารการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องรีบแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือกระบวนการบริหารด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องซึ่งเป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อบริบทของสังคมโลก ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุก ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหาร นักการศึกษา ครูอาจารย์รวมทั้งตัวผู้เรียนเองจะต้องมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในบทบาทหน้าที่ซึ่งคงจะต้องปรับเปลี่ยนไปให้ก้าวทันกับสภาพการณ์ทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลในภาพรวมต่อการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในอนาคต (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2560)

การศึกษาสงฆ์ หรือ การศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย คือ การศึกษาหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรที่คณะสงฆ์โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมกำหนด แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกบาลี แผนกธรรม และแผนกสามัญศึกษา โดยการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีและแผนกธรรม เป็นการศึกษาที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถือเป็น การศึกษาดั้งเดิมของคณะสงฆ์ที่มีมาตั้งแต่โบราณกาลควบคู่กับการศึกษาของชาติไทย มีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เพื่อให้พระภิกษุ สามเณร ได้ศึกษาเรียนรู้หลักพระธรรมวินัยตามพระไตรปิฎก สำหรับเป็นข้อวัตรปฏิบัติตนและอบรมสั่งสอน ให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้รู้ตามและปฏิบัติ จึงนับว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างศาสนทายาทสืบต่อพระพุทธศาสนา ส่วน การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาแผนกหนึ่งของคณะสงฆ์ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุ สามเณร ได้รับการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับวิชาการสามัญ กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการศึกษาของคณะสงฆ์ (แผนกบาลีและแผนกธรรม) กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชนที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบปกติ แล้วเข้ามาบวชในบวรพุทธศาสนา มีโอกาสได้ศึกษาแลกเปลี่ยนกับเยาวชนไทยทั่วไป การศึกษาสงฆ์ จึงเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญมั่นคงของสถาบันพระพุทธศาสนา เนื่องจากเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศาสนบุคคลให้เป็นศาสนทายาทที่มีคุณภาพ ซึ่งเมื่อพระพุทธศาสนา มีความเจริญมั่นคง ก็จะส่งผลโดยตรงต่อความเจริญมั่นคงของทั้งสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ ซึ่งอันที่จริง การจัดการ การศึกษาของคณะสงฆ์ หรือการศึกษาพระปริยัติธรรมนั้น มีวัตถุประสงค์หรือมีฐานะหลัก ๆ อยู่ 2 ประการเท่านั้น คือ ประการที่ 1 การศึกษาของคณะสงฆ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถาบันหรือสถานที่ฝึกอบรมศาสนทายาท คือ ให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรที่จะทำหน้าที่เป็นผู้สืบต่ออายุพระพุทธศาสนาต่อไป และหน้าที่ประการที่ 2 คือ เป็นทางผ่านสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา (พระเทพเวที (ประยูรค์ ปยุตโต), 2531) สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลีที่ โดยมีการจัดตั้งหลักสูตรของการศึกษาพระปริยัติธรรมรูปแบบใหม่

แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ นักธรรมชั้นตรี โท เอก และมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอบบาลีด้วยปากเปล่ามาเป็นการสอบแบบ
ข้อเขียน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2459 มาจนถึงปัจจุบัน

แนวคิดการบริหารงานของนักทฤษฎีที่มีชื่อเสียงในประเทศตะวันตกเช่น Henri Fayol (1964) ถือได้ว่าเป็นแนวคิด
ยุคต้น ๆ ด้านการบริหารงาน เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในยุโรป ซึ่งต่อมา Gulick and Urwick (1973 อ้างถึงใน อุทัย เลหา
วิเชียร, 2549) นักทฤษฎีชาวอเมริกันและชาวอังกฤษตามลำดับ ได้นำไปดัดแปลงและเพิ่มเติมเป็น 7 ประการ ประกอบไปด้วย
การวางแผน การจัดการ การจัดการบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ซึ่งเรียกสั้น ๆ
ว่า POSDCORB จะเห็นได้ว่า Gulick and Urwick (1973 อ้างถึงใน อุทัย เลหาวิเชียร, 2549) ได้นำเอาหลักการบริหาร 5
ประการของ Fayol มาขยายเป็น 7 โดยเพิ่มการจัดการบุคคลและการรายงาน Harold Koontz and Cyril O'Donnell
(1972 อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2562) ก็ได้กำหนดขั้นตอนการบริหารไว้ 5 ขั้นตอน คือ POSDC ประกอบไปด้วย การวางแผน
การจัดการ การจัดการคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงพุทธที่ พระธรรม
โกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) (2549) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของผู้บริหารเชิงพุทธไว้ 5 ประการ ตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า
POSDC คือ การวางแผน การจัดการ การจัดการคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการประสานงาน อีกทั้ง Ernest Dale (1968
อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2562) ได้เห็นพ้องต้องกันกับหลักการบริหารของ Harold Koontz and Cyril O'Donnell (1972
อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2562) โดยจำแนกหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 7 ขั้นตอน คือ POSDCIR ใน 5 ขั้นตอนแรกเป็น
เช่นเดียวกับ Harold Koontz and Cyril O'Donnell (1972 อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2562) และได้เพิ่มเข้าไปอีก 2 ขั้นตอน
คือ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และการเป็นตัวแทนขององค์กร หลักการบริหรณีนี้นิยมไปใช้ในแวดวงของธุรกิจเป็นอย่างมาก

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “ประสิทธิผล
ในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร” เพื่อใช้
เป็นแนวทางในด้านการบริหารการเรียนการสอนของคณะสงฆ์ไทย และเพื่อนำผลจากการศึกษามายุทธนาการปรับใช้และ
พัฒนาสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม ให้สามารถบริหารการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารและระดับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของ
สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการองค์การ การนำ และการประเมินผล ต่อประสิทธิผล
ในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยทางด้านการวางแผน การจัดการองค์การ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหาร
การเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหาร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่
ได้ตั้งไว้ ซึ่งมนุษย์คนเดียวไม่สามารถดำเนินงานหรือทำกิจกรรมได้ เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ช่วยกัน
ทำงานหรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยกัน มีการแบ่งงานกันทำ มีการควบคุมการทำงาน การบริหารจึงเป็นเครื่องมือที่บังคับไปถึง
ความล้มเหลว หรือความสำเร็จขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ หากมีการบริหารที่ดี องค์กรหรือหน่วยงานก็จักมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี แต่
หากมีการบริหารที่ไม่ดีหรือไร้ประสิทธิภาพ ก็จะทำให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ประสบกับความล้มเหลว ฉะนั้น การบริหารจึงเป็นเรื่อง

ที่ไม่ควรปล่อยให้พลละเลย และควรพัฒนาการบริหารอยู่เสมอ ๆ เพื่อตามให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีนักบริหารและนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร ไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งนำมากล่าวถึงได้ดังต่อไปนี้

Herbert A. Simon (1961) ได้ให้นิยามในความหมายอย่างกว้าง ๆ ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน อีกทั้งยังได้ให้ตัวอย่างของการบริหารว่า เมื่อคนสองคนช่วยกันเข็นก้อนหินซึ่งคนเพียงคนเดียวทำให้ยวบเขยื้อนไม่ได้ การบริหารก็เกิดขึ้นแล้ว การกระทำที่ดูเป็นเรื่องธรรมดา ๆ นั้น มีลักษณะพื้นฐานสำคัญ 2 อย่างของกระบวนการที่เรียกว่า การบริหาร คือ มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ การเคลื่อนก้อนหินไปให้ได้ และมีการกระทำที่ร่วมมือร่วมใจกัน คือ การที่คนมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ใช้แรงร่วมกันเพื่อให้ได้ผลบางอย่าง บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยไม่อาจจะกระทำได้หากปราศจากความร่วมมือกัน

Ernest Dale (1973 : 4) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นการกระทำโดยมนุษย์ เป็นการตัดสินใจ และเป็นกระบวนการของการรวบรวมและแจกแจงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจเอาไว้

อนึ่ง Harold Koontz (1972 : 43) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ ซึ่งเป็นอุปกรณ์การดำเนินการนั่นเอง

อีกทั้ง Peter Drucker (1974 : 12) ยังได้พิจารณาการบริหารในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

ส่วน Hodgson (1969 : 1) ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่พบในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์กรทางธุรกิจที่ทำงานต่าง ๆ ในกระบวนการ จะได้ผลมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ได้ว่า การบริหาร หมายถึง การที่องค์กรใช้คนและวัสดุในการไปถึงความต้องการที่กำหนดไว้

สมคิด บางโม (2562 : 57) มีความเห็นว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

พระครูโกศลธรรมานุสิฐ (ประสิทธิ์ มกรางกูร, 2560 : 12) ได้ให้ทัศนะว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น การแบ่งงาน การกระจายอำนาจ หรือการที่สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการช่วยกันจัดการ เป็นกระบวนการทำงานโดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ ซึ่งมีบุคลากรเป็นทรัพยากรหลักขององค์กร และบุคคลเหล่านี้จะใช้ทรัพยากรอื่น เช่น เงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

และพะยอม วงศ์สารศรี (2542 : 36) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและวิธีการต่าง ๆ ดำเนินตามขั้นตอน โดยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของบุคลากรในองค์กร การคำนึงถึงความสามารถ ความต้องการ และความคาดหวัง ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ตำแหน่งงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรจะสำเร็จผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายของการบริหารที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหาร คือ การทำงานร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยเป็นการรวมกลุ่มกันทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ โดยอาศัยปัจจัยพื้นฐานคือ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องใช้ศาสตร์ที่ได้เล่าเรียนมาและศิลป์ที่ได้สั่งสมไว้ เพื่อให้กิจการหรืองานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระบวนการบริหาร (POLE)

1. การวางแผน (planning) คือ การกำหนดเป้าหมายล่วงหน้าและวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด การวางแผนจึงมีประโยชน์ที่จะอุดช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ของหน่วยงานที่กำลังเป็นอยู่กับเป้าหมายที่หน่วยงานต้องการจะเป็นในอนาคต การวางแผนจะเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมาย นอกจากจะมีเป้าหมายหลักอาจจะมีเป้าหมายรองหรือวัตถุประสงค์ย่อยอีกมากมาย หลังจากกำหนดเป้าหมายแล้ว ก็จะทำตามด้วยการวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด การวินิจฉัยสั่งการอาศัยคณิตศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เพื่อเปรียบเทียบดูว่าทางเลือกใดจะให้ประโยชน์มากกว่า นอกจากนี้

การวางแผนยังรวมถึงการทำนายปรากฏการณ์ในอนาคต เพื่อประโยชน์ในการปรับตัวของแผนให้มีประสิทธิภาพในกรณีที่สิ่งแวดล้อมได้มีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม การมีเป้าหมายแค่ประการเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ นักบริหารจึงต้องอาศัยนโยบายขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการ รายละเอียดวิธีการของแต่ละขั้นตอน มาตรฐานกลางสำหรับใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อให้การวางแผนบรรลุผลอีกด้วย

2. การจัดองค์การ (organizing) คือ การจัดกิจกรรมคนและหน่วยงานเพื่อให้เป้าหมายที่วางไว้ในแผนสามารถบรรลุผลโดยมีประสิทธิภาพมากที่สุด หน้าที่หลักของการจัดองค์การ ก็คือ การแบ่งลักษณะของงาน สรรหาคนเพื่อบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ จัดตำแหน่งงานให้เป็นสายบังคับบัญชาตามความเหมาะสมและความถนัด การจัดขอบข่ายของการบริหารเอกภาพของการบังคับบัญชา การมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้รับผิดชอบ โดยพิจารณาให้อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบมีความสมดุลกัน เป็นอาทิ

3. การนำหรือการเป็นผู้นำ (leading) หน้าที่ของผู้นำ คือ หน้าที่ของนักบริหารที่จะโน้มน้าวผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำ จึงหมายถึง การทำหน้าที่ของหัวหน้า การจูงใจ และการสื่อข้อความ นอกจากนี้ การนำ ยังหมายถึง การตรวจสอบผลงานของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและดูแลสภาพการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม แม้จะมีแผนงานที่ดีและมีการจัดองค์การที่มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดก็ตาม กิจกรรมก็อาจจะไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากไม่มีการกระตุ้นและช่วยให้อุทิศปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545 : 18) ที่ได้กล่าวว่า การนำ เป็นขั้นตอนกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น และชักนำความพยายามของพนักงานหรือสมาชิก การจูงใจจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับการเป็นหัวหน้างาน การจูงใจมีหลายวิธีด้วยกัน การใช้เงินก็เป็นวิธีหนึ่งในบางสังคม โดยเฉพาะสังคมที่ด้อยพัฒนาหรือสังคมที่กำลังพัฒนาอาจนิยมการจูงใจด้วยการใช้ปัจจัยสี่หรือปัจจัยขั้นพื้นฐาน ความมั่นคงในหน้าที่การงาน หรือการที่ยอมรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ตรงกันข้าม ในกรณีของสังคมที่เจริญหรือที่มีการพัฒนาแล้ว ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับชีวิตที่ดี ความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ดี ความปลอดภัยที่ดี ส่วนใหญ่มีเพียงพออยู่แล้ว ดังนั้น การจูงใจในรูปแบบของการยกย่องว่า เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในสังคม หรือการบรรลุความพึงพอใจที่ได้ทำงานเต็มตามศักยภาพของตน ก็อาจจะมีสำคัญมากกว่า นอกจากนี้ นักบริหารต้องอาศัยประโยชน์ของการสื่อข้อความสำหรับการใช้ในการบริหาร กล่าวคือ การบริหารงานอาจจะประสบปัญหา หากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เข้าใจคำสั่งหรือไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชา อีกประการหนึ่ง การสื่อข้อความจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอและตลอดเวลา โดยสรุป การเป็นผู้นำ จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญของกระบวนการบริหาร

4. การประเมินผลงาน (evaluating) หมายถึง การตรวจสอบและการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในแผน โดยปกติ จะใช้วิธีการวัดและการเปรียบเทียบ เมื่อพบว่าผลงานแตกต่างไปจากมาตรฐานที่วางไว้ ก็จะได้แก้ไขได้ทันที โดยปกติ จะแก้ไขด้วยการปรับแผนใหม่ หรือด้วยการปรับปรุงองค์การ หรือโดยการแก้ไขความเป็นผู้นำหรือผู้บังคับบัญชา หรือโดยการเปลี่ยนแปลงวิธีการจูงใจ หรือการสื่อข้อความ เป็นอาทิ

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุสามเณรที่ศึกษาอยู่ในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 494 รูป

5.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามทั้งหมด เป็นจำนวนวิเคราะห์และเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นเป้าหมาย โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ได้จำนวน 221 รูป และวิธีการสุ่มตัวอย่างในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามที่ใช้เพื่อสอบถาม พระภิกษุสามเณรผู้กำลังศึกษาอยู่ในวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของ พระสงฆ์ทุกระดับผู้อยู่จำพรรษาในวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร อันประกอบด้วย สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก วุฒิการศึกษานักธรรม และวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านการ วางแผน การจัดองค์การ การนำ และการประเมินผล ในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวประสิทธิผลการบริหารการเรียนการสอนของสำนัก เรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้าน ความพึงพอใจ บรรยากาศองค์การ การติดต่อสื่อสาร

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

ได้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (validity) อยู่ระหว่าง .67 – 1 และได้ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) เท่ากับ .982

ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยด้านปัจจัยการบริหาร(บุญชม ศรีสะอาด ,2545 : 102-103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุ

6. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 136 รูป ร้อยละ 61.5 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 127 รูป ร้อยละ 57.5 ส่วนใหญ่ไม่มีพรรษา จำนวน 137 รูป ร้อยละ 62.0 มีวุฒิการศึกษาทางโลกอยู่ที่ระดับชั้น ประถมศึกษา จำนวน 118 รูป ร้อยละ 53.4 มีวุฒิการศึกษานักธรรมอยู่ที่ระดับนักธรรมชั้นเอก จำนวน 122 รูป ร้อยละ 55.2 ไม่มีวุฒิการศึกษาบาลี จำนวน 71 รูป ร้อยละ 32.1

2. ปัจจัยการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวางแผน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผน ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำนักเรียนได้จัดการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สำนักเรียนมีการทบทวนแผนการบริหารการเรียนการสอนอยู่เสมอ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สำนักเรียนมีการกำหนดระยะเวลาการเรียนการสอนที่เหมาะสม และสำนักเรียนมีการปรับปรุงแผนการบริหารการเรียนการสอนอยู่เสมอ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดองค์การ ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดองค์การ ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำนักเรียนมีการจัดการเรียนตามหลักสูตรนักเรียนและบาลีที่เหมาะสม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สำนักเรียนมีการจัดครูสอนและนักเรียนที่สมคูลกัน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สำนักเรียนมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เหมาะสม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการนำ พบว่า ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการนำ ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าสำนักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการบริหารสำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เจ้าสำนักเรียนสามารถใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าสำนักเรียนให้ความแนะนำและช่วยเหลือในคราวเกิดปัญหา เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการประเมินผล พบว่า ปัจจัยในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผล ในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำนักเรียนมีการกำหนดระเบียบที่ชัดเจน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เจ้าสำนักเรียนและคณาจารย์มีการตรวจสอบและควบคุมเวลาเข้าเรียนที่เหมาะสม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สำนักเรียนมีการนำเอาระเบียบมาใช้ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศองค์การ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านความพึงพอใจ ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านความพึงพอใจ ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพึงพอใจในการสอนของคณาจารย์ในสำนักเรียน มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีความพึงพอใจในกระบวนการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความพึงพอใจในการจัดสถานที่เรียนและที่พักอาศัยที่เหมาะสมแก่การเรียน มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านบรรยากาศองค์การ ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านบรรยากาศองค์การ ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าสำนักเรียนและครูสอนสามารถให้คำแนะนำและไขข้อสงสัย มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เจ้าสำนักเรียนสร้างแรงจูงใจในการศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บรรยากาศในห้องเรียนทำให้ท่านเกิดความพอใจที่อยากจะศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ด้านการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ รับรู้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสำนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สำนัก

เรียนใช้การติดต่อสื่อสารหลายช่องทาง เช่น ประกาศผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ เฟซบุ๊ก ไลน์ ฯลฯ และการติดต่อสื่อสารของ
สำนักเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

4. การทดสอบสมมติฐาน จากสมมติฐานปัจจัยทางการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอก
ใหญ่ กรุงเทพมหานคร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตามเรียงตามลำดับค่า
สัมประสิทธิ์ของการถดถอยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดการ การวางแผน การนำ และการประเมินผล อนึ่ง ตัวแปรทั้ง 4
ดังกล่าว สามารถอธิบายประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอก
ใหญ่ กรุงเทพมหานคร ได้ถึงร้อยละ 70.80

7. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนัก
เรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปราย
ดังนี้

1. การบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม โดยภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงว่า ปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การ
นำ และการประเมินผล เป็นปัจจัยที่ส่งผลทำให้การบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนดำเนินการไปได้เป็นอย่างดี
โดยนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานิกธ ฐานุตตโร (ศรีราช) (2561) ที่ได้
ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค
15 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ
มาก และสอดคล้องกับ ขวัญเรือน เกื้อนถาวร (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหาร โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการวางแผน ด้านการจัด
องค์การ และด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพในการบริหารการเรียนการสอนของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม โดยภาพรวม มีประสิทธิผลอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศองค์การ มี
ประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร มุ่งชัยภูมิ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บรรยากาศองค์การของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การ โดยภาพรวม อยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และด้านการติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ
มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ พยอมใหม่ (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ
บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า การติดต่อสื่อสาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้ส่งสาร ด้านสาร และด้านช่องทางติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านผู้รับสาร
อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการวางแผน การจัดการ การนำ และการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับ
ประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร คือ การจัดการ การวางแผน การนำ และการประเมินผล มี
ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอก
ใหญ่ กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ และตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิผลในการบริหารการ

เรียนการสอนพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ได้ถึงร้อยละ 70.80 และแสดงให้เห็นว่า ยังมีปัจจัยการบริหารด้านอื่นที่มีผลต่อประสิทธิผลในการเรียนการสอนอีก เช่น งานวิจัยของ พระมหานิกธ ฐานุตโร (ศรีราช) (2561) เรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 ในประเด็นที่ว่า ปัจจัยการบริหารด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคน การอำนวยความสะดวก และการประสานงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15 อยู่ในระดับสูงมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า มีค่า 0.900 นอกจากนี้ จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้นำปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารงานวิชาการ และการจูงใจ มาใช้ในการศึกษาวิจัย ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทางบวก และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 68.00

บรรณานุกรม

- ขวัญเรือน เกื้อนแถว. (2559). **ประสิทธิผลในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พระครูโกศลธรรมานัฐ (ประสิทธิ์ อโศโก/มกรางกูร). (2560). **รูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๑๔**. พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2531). **ทิศทางการศึกษาของคณะสงฆ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานิกธ ศรีราช. (2561). **ประสิทธิผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 15**. ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2542) **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : พรานนกการพิมพ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- สมคิด บางโม. (2562). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำรวย พยอมใหม่. (2565). การติดต่อสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา, วารสารมหาจุฬานาครทรรค์, ปีที่ 9(7), 319-335
- สุภาพร มุ่งชัยภูมิ. (2558). **บรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2560). **ครูกับการศึกษายุคโลกาภิวัตน์**. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://sites.google.com/site/nilobonnoeyps/h> [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2565]

อุทัย เลหาวิเชียร. (2549). **รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ**. พิมพ์ครั้งที่ 16 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมา
ธรรม.

Drucker, P. F. (1974). **The Practice of Management**. New York : Harper & Row Publishers.

Ernest Dale. (1973). **Management: Theory and Practice**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.

Harold D. Koontz and Cyril O'Donnell. (1972). **Principles of Management**. New York : McGraw-Hill.

Hodgson J.S. (1969). **Public Administration**. Canada : McGraw – Hill.

Simon, H.A., Smithburg, D.W. and Thompson, V.A. (1971). **Public Administration**. New York : Alfred A.
Knop.

Yamane, Taro. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York : Harper and Row.